

Egy híradó tiszt visszaemlékezése a dél- vietnami békefenntartó misszióban végzett munkájáról 1973-ban.

I. A béketámogató (békefenntartó) misszió előzményei:

1954-ben a Genovai Egyezmény véget vetett Vietnamban a francia gyarmatosító háborúnak. Dél-Vietnam fővárosa Saigon lett, később Kelet kis Párizsának is nevezték a köznyelvben.

1954 után, Dél-Vietnam az USA gazdasági és katonai segítségétől függött. Észak-Vietnam támogatta a Viet-kong gerillákat, akik megalakították a Dél-Vietnami Nemzeti Felszabadító Frontot (DNFF). Később ebből alakult meg a Dél-Vietnami Ideiglenes Forradalmi Kormány (DIFK).

Az USA a Dél-Vietnami rezsim támogatásával az 1960-as évek elején csapatokat küldött és megkezdte a háborút a gerillák ellen. 1970-ben már több mint 400 000 amerikai katona volt az országban és két szomszédos államban, Laoszban és Kambodzsában.

Az USA a harcok során súlyos vereséget szenvedett az egyre erősödő DIFK-el szemben, nagyon sok repülőgépet és helikopterét lőtték le és több mint 50 000 katonájuk halt meg a dzsungelharcokban.

A háborús veszteségek miatt, óriási nemzetközi nyomásra, valamint az amerikai állampolgárok egyre erősödő háborúellenes tiltakozása miatt, 1972-ben Párizsban megkezdődtek a béketárgyalások a vietnami háború befejezése érdekében. Ennek ellenére, az USA minden áron meg akarta nyerni a háborút és a folyamatban levő béketárgyalások ellenére, 1972. december 30-ig folytatta a bombázást és vegyi fegyvereket is bevetett, de eredmény nélkül.

1973. január 27-én aláírták a Párizsi Egyezményt és az ebben foglaltak alapján megalakították az International Commission of Control, and Supervision (ICCS), magyar nyelven Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottságot (NEFB). A bizottságban való részvételre négy tagállamot kértek fel, Kanadát, Indonéziát, Lengyelországot és Magyarországot.

Az Egyezményben előírták a NEFB feladatait, a háborúban részt vett felek kötelezettségeit, többek között, hogy az USA csapatoknak 1973. március 29-ig el kell hagyniuk Dél-Vietnamot. Azt is tartalmazta az Egyezmény, hogy az USA katonák és a DIFK katonáinak fogolycseréjét 1973. február 10-től meg kellett kezdeni.

II. A NEFB magyar kontingens tagjainak kiválasztásáról, felkészítéséről és a feladataikról:

A párizsi tárgyalások alatt, már 1972 ősszel felkérte az ENSZ a négy tagállamot, hogy válasszák ki és készítsék fel a nehéz trópusi időjárási és életkörülmények között végzendő békefenntartó feladatokra a meghatározott létszámú állományt. Erre azért volt szükség, mert ekkor még nem lehetett tudni, hogy mikor zárulnak eredménnyel a tárgyalások, de az Egyezmény aláírását követően, a NEFB-nek a lehető leghamarabb el kellett kezdenie a munkáját Dél-Vietnamban.

A NEFB feladatai közé tartozott többek között: tűzszünet betartásának és katonai támaszpontok felszámolásának ellenőrzése, vízi és légi kikötők felügyelete, elfogott katonai és polgári személyek kiadatása és visszaszállításának felügyelete (fogolycsere).

A magyar kontingens tagjainak kiválasztása több szempontból is komoly fejtörést okozott, mert a bizottság hivatalos nyelve az angol volt és ebben az időben nagyon kevés magyar katona tudott angolul, tárgyalásképes angol nyelvtudással pedig még kevesebben rendelkeztek. Részt kellett venni a fogolycserében is, ahol kiválasztott személynek tárgyalóképes angol mellett, jogi ismeretekkel is rendelkeznie kellett. Az illetékesek úgy döntöttek, hogy a nyelvi problémát tartalékos tisztek bevonásával oldják meg. Olyan személyeket kértek fel a misszióban való részvételre, akik a civil munkájuk során használták angol nyelvtudásukat és e mellett a szigorú egészségügyi előírásoknak is megfeleltek. Újságírók, nagy ipari cégek vezetésében dolgozók, valamint nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó személyek és más területen dolgozó angol

nyelvtudással rendelkező személyek lettek a magyar katonai kontingens tagjai, viselve tartalékos tiszti rendfokozatukat. Ezt azért lehetett megtenni, mert a tűzszünetértékek helyszíni vizsgálata, a tanúk meghallgatása majd a négy tagállam résztvevőinek bizottsági tárgyalása, ami jegyzőkönyv elkészítésével zárult, nagy részben a Helyi Ellenőrző Csoportokban (HECS) zajlott. Itt nemzetenként két katona volt delegálva, vagyis a magyaroknál általában a tartalékos tiszt volt a parancsnok és egyben a tolmács is, a másik személy, aki aktív hivatásos tiszt volt, biztosította a katonai szakértelmet. A nyelvi problémát a lengyelek úgy oldották meg, hogy két aktív, általában magas rendfokozatú hivatásos katona mellé minden HECS-ben egy civil lengyel tolmácsot alkalmaztak. Az indonézek még ha nem is perfektek, de beszéltek angolul, a kanadaiaknak pedig értelemszerűen nem kellett ezzel a kérdéssel foglalkozni. Kanada 1973. júliusban kivonult a NEFB-ből, helyettük több mint egyhónapos szünet után Irán vette át a feladatokat. A NEFB magyar résztvevői a következő 3 turnusban vettek részt a vietnami ellenőrzési feladatokon 1975. március 8-ig. I. turnus: 1973. jan. 29-től 1973. decemberig. II. turnus 1973. decembertől 1974. augusztusig. A harmadik, egyben utolsó turnus 1974. augusztustól 1975. március 8-ig tartott. Ezen a napon az észak-vietnamiak elfoglalták Saigont, és ezzel a NEFB munkája lehetetlenné vált, ezért a nemzetek NEFB képviselőit ki kellett menekíteni a szolgálati helyekről és egész Dél-Vietnamból.

III. A szerző személyes tapasztalatai a misszióba történő kiválasztásról, a felkészítésről, a híradó és az ellenőrtiszti munkáról:

1972-ben, a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola (ZMKMF) híradó szak elvégzése és tisztté avatásom után augusztusban kerültem Ceglédre a 66. Önálló Híradózászlóalj rádiószázad első rádiószakasz (R-102) parancsnoki beosztásba. Röviddel a beosztás átvétele után, októberben parancsot kaptam, hogy 4 nap múlva reggel 8 órára jelenjek meg Budapesten, az akkori Tiszti Kórházban (XII. ker. Királyhágó u.), ahol orvosi vizsgálaton kell részt vennem. Nem tudtam miért rendelnek oda, és a zászlóaljparancsnok sem adott választ a kérdéseimre. Kiderült, hogy a zászlóaljtól még egy tisztet és két tiszthelyettest szintén berendeltek erre a napra orvosi vizsgálatra. Az adott napon a kórházban közel 100 főnek kellett jelentkeznie, de senki sem tudta, miért is kell az orvosi vizsgálatokon átesni. A vizsgálatok egész napon keresztül folytak, egyik vizsgálatról a másikra szólítottak minket egyenként. Közben persze egymást és az orvosokat is kérdeztük, hogy minek is vagyunk mi ott. Senki sem tudta, illetve aki tudta, nem adott választ. Amint egy berendelt személy átesett minden vizsgálaton (ekkor már késő délután volt), egyenként beszélítették minket egy bizottság elé (3 fő fehér köpenyben ült egy asztal mögött). Velem kezdésként közölték, hogy minden vizsgálati eredményem rendben van és megfelelek a követelményeknek. Ezután az egyik bizottsági tag megkérdezte szeretem-e rizst, majd miután igennel feleltem jött a sokkoló kérdés: „Mit szólna ahhoz, ha 10-12 hónapra katonai feladatok ellátására Dél-Vietnamba kellene utazni?” Azonnali választ vártak. Gyorsan átgondoltam, hogy nekem, mint egy 22 éves fiatal és nőtlen hadnagynak, aki ráadásul szereti a kihívásokat, nem lehet indokom arra, hogy ne vállaljam el ezt a kiküldetést, akkor is, ha számomra teljesen ismeretlen feladatot kell ellátnom, ezért igent mondtam. Ezután azzal engedett el a bizottság, hogy erről nem beszélhetek senkinek, és a további feladatokról az alakulatomon keresztül kapok majd értesítést. A zászlóaljtól berendelt másik tiszt, bár nős volt, szintén igent mondott a felkérésre. Az egyik tiszthelyettes nemet mondott, családi okokra hivatkozva, a másik személy pedig nem felelt meg az egészségügyi követelményeknek.

1972. október elején értesítést kaptam, hogy híradó feladatokat kell majd ellátnom Dél-Vietnamban, ezért többhetes felkészítésre berendeltek Gödöllőre. Speciális felderítő rádió kezelésére, azzal való különböző üzemmódokban való forgalmazásra kaptunk kiképzést, majd a tanultakat a gyakorlatban is többször végrehajtottuk. Napi program volt a morze gyakorlás. 1973. február elején berendeltek és különböző trópusi országban kötelező védőoltásokat kellett felvennem, amiktől több napig nagyon lázas voltam.

1973. február 24-én este kellett bevonulnom a ZMKMF-re ahol felkészültünk a másnapi indulásra Dél-Vietnamba. Reggel 07.40-kor szálltunk fel Ferihegyen egy IL-18-as utasszállító géppel, amelynek a fedélzetén 28 fő misszióba utazó személy és a gép személyzete volt. Négy helyen szállt le menet közben a gép tankolásra és műszaki ellenőrzésre, ez általában esetenként 1-1.5 órát vett igénybe. Ez idő alatt lehetőségünk volt a repülőtér termináljaiban szétnézni. Az első állomás Damaszkusz, Szíria fővárosa, a második Dubai, a harmadik Bombay (India) a negyedik pedig Burma fővárosa, Rangoon volt. Indiától kezdve, már a gépről való leszállást követően, abban az egy órában megtapasztalhattuk, mit jelent a hőség, pedig akkor még csak el sem tudtuk képzelni, mit jelent a 40-45 fokos hőség, ami Dél-Vietnamban várt minket. Rangoon-ból Dél-Vietnam fővárosa Saigon, az utazás végcélja felé vettük az irányt. Az ország határát átlépve, 3 vadászgép kíséretében tettük meg az utat a saigoni repülőtérre. Szédületes forróság, legalább 45 fokos hőség csapott meg minket leszálláskor. Autóbusszal Thanson-Nhut-ra hajtottunk, ami az amerikaiak legnagyobb támaszpontja volt, legalább egy kisebb város nagyságú. Nagy hodály katonai barakkokban (emeletes ágyak, szúnyoghálóval, ventilátorokkal) kaptunk elhelyezést, ahol néhány héttel azelőtt még amerikai katonák laktak. Szinte kibírhatatlan volt a hőség, különösen éjszaka a szúnyogháló alatt. Közben a támaszpontról folyamatosan ment az amerikai csapatok kivonása. Az amerikaiak felhőtlen öröme tapasztalható volt a naponta a tiszti és tiszthelyettesi klubokban megrendezett búcsúesteken. Nap közben óriási gépjármű és légi forgalom volt a bázison.

Saigonban, ezen a katonai bázison vártuk, hogy megkapjuk a parancsot arra, hogy mikor és hol kell megkezdennünk a missziós feladatokat. Rövidesen értesítettek, hogy február 28-án kell elutaznom repülővel Bien-Hoa-ba az V. Körzetparancsnokságra, ahol híradó feladatot ellátása lesz a feladatom egy másik magyar híradó tiszttel.

A Párizsi Szerződésben a NEFB a békefenntartó misszió területét Dél-Vietnamban hét körzetre osztotta északról délre haladva: I. Körzetparancsnokság Hue-ban, II. Körzetparancsnokság Da-Nang-ban, a III. Körzetparancsnokság Pleiku-ban, a IV. Körzetparancsnokság Phan-Thiet-ben, az V. Körzetparancsnokság Bien-Hoa-ban (Saigontól kb 40 km.), a VI. Körzetparancsnokság My-Tho-ban, a VII. Körzetparancsnokság Can- Tho-ban volt.

Bien-Hoa-ban, a négy nemzetet magába foglaló V. Körzetparancsnokság egy volt szállodában került elhelyezésre.

Parancsnoki értekezlet szünetében

Megérkezésünk után telepítettük a magunkkal vitt felderítő rádiót, és felvettük az összeköttetést a vezető állomással. Ezt követően a periódusoknak megfelelően, vagy rendkívüli esetekben attól eltérően folytattuk a titkos forgalmazást. Felváltva kellett a másik híradó tiszttel ügyeleti szolgálatot ellátnunk, vagyis bármikor készen kellett lenni arra, hogy azonnali összeköttetést létesítsünk a Saigonban települt parancsnoksággal.

Az V. körzetben egyébként 6 helyi ellenőrcsoport (HECS) került telepítésre, ahol a négy nemzet ellenőrtisztjei végezték a tüzszünet ellenőrzési feladataikat. A hét HECS a következő helyeken települt egy-egy dél-vietnami katonai bázison belül, külön őrzés-védelemmel és logisztikai biztosítással ellátva: An-Lock, Xa-Mat, Lam-Son, Xuan-Loc, Cu-Chi és Vung-Tau, ez utóbbi tengeri kikötő volt.

A parancsnokság épületét az első hónapban a szolgálati utak kivételével nem hagyhattuk el, a szálloda kertjének bejáratánál folyamatos őréség volt. Természetesen civilek sem jöhettek be. A gépjárművek többsége amerikai katonai jeep volt. Minden gépjármű oldalán és a tetején jól látható nagy fehér betűkkel ki volt írva a megkülönböztető jelzés: ICCS.

Március végén berendelték Saigonba, ahol közölték, hogy a híradó feladatok ellátásából felmentenek, és kineveznek képviselőnek, ellenőrtiszt beosztásba. Ennek nagyon örültem, mert a híradó feladatok igen monoton helyhez kötött feladatot jelentettek. Visszahelyeztek, mint ellenőrtiszt az V. körzetbe és az egyik legveszélyesebb HECS-be, Lam-Sonba küldtek. Itt is, mint minden helyi ellenőrcsoportnál a négy nemzet képviselői (nemzetenként 2 fő tiszt, plusz a lengyeleknél 1 civil tolmács) végezték a tüzszünetesértések kivizsgálását, a tanúk kihallgatását, a vizsgálat utáni tárgyalásokat és jegyzőkönyvek elkészítését. Ezen a helyen, nagyon sok tüzszünetesértést kellett kivizsgálunk a helyszínen. Sokat közlekedtünk gépkocsival dél-vietnami katonai páncélozott járművek kíséretében. Gyakran mentünk helikopterrel is, amennyiben a terepviszonyok, vagy a távolság úgy kívánta. Nagyon sok megrázó eseményt kellett kivizsgálni, egyik alkalommal egy teljes családot (7 fő) végeztek ki este és nekünk másnap reggel már a helyszínen kellett lenni. Persze voltak olyan bejelentések is, amit ki kellett vizsgálni (pld. épületrobbantás), ami hetekkel korábban történt.

Terepen

Helyszíni vizsgálat rakétatámadás után

Tanúkihallgatás a helyszínen

1973. április 7-én egy másik körzetben levő HECS telepítés ellenőrzésére helikopterrel kiküldött ellenőrcsoport gépét, mert állítólag eltért a megadott útvonaltól, vállról indítható rakétával lelőtte a DIFK. A gép teljes személyzete áldozatul esett a tragédiának, köztük egy magyar határőr százados (Drilsky Aurél) és egy magyar tartalékos főhadnagy (Cziboly Csaba) is.

Járműveink vezetői dél-vietnami civilek voltak. Szintén vietnamiak voltak a szakácsok is, akik főztek nekünk. A lakáskörülmények mostohák voltak, barakkokban laktunk, szúnyogháló alatt kellett a szúnyogok és a bogarak ellen aludni, ehhez járult még aláfestő zenének a ventilátorok halknak nem mondható folyamatos „suhogása”. A plafonon és a falak felső részén fali gekkók járkáltak és vadásztak a szúnyogokra. Először félelmetesnek tűntek ezek a gyíkfajta osztályába tartozó hüllők, mert úgy néztek ki, mint egy mini krokodil (kb 6-10 cm méretűek), de később megszoktuk őket. Soha, egyik sem esett le soha. Lam-Sonban, ahol egyébként megszakításokkal összesen majdnem 6 hónapot töltöttem, nagyon sok volt a kígyó is. Egyik alkalommal egy járdán sűtkérező példányra majdnem ráléptem, de találtak kígyót a szakácsok a konyhában egy edénytároló szekrényben, és máshol is. Mindegyik veszélyes mérges kígyó volt, de ezek közül is a legfélelmetesebb a „banán kígyó”. Ezek a tábor területén levő banánfákon pihentek, a zöld színük miatt szinte észrevehetetlenek voltak, és nagyon tartottunk tőlük. A helyiek csak „one step” kígyónak hívták, ami azt jelenti, hogy a marása után egy lépés és beáll a halál. Szerencsére a környezetemben a szolgálatom alatt kígyóbaleset nem történt.

A feladatok ellátását a heti soros elnök koordinálta a Saigontól kapott feladatok alapján. Az elnökséget minden héten más nemzet látta el, rotáció alapján. A trópusi körülmények között megterhelő napi munkában felüdülést jelentett, hogy Lam-Sonban volt egy kb. 15-20 méteres uszoda, valamint az, hogy néha ki tudtunk menni a település piacára (persze csak civil biztonsági személy kíséretében, aki mindig tisztas távolból követett minket).

A teljes kép érdekében nem kihagyható a helyi lakossággal, ezen belül a vietnami lányokkal való kapcsolat. Mivel a NEFB Dél-Vietnam területén tevékenykedett, ahol hosszú évekig több százezer katona teljesített szolgálatot, könnyen belátható, hogy az amerikaiak szabadidős elfoglaltságának segítése érdekében erre külön iparág alakult. Az amerikai katonák kivonása után ezek az „intézmények” még egy ideig fennmaradtak. Nekünk, magyar tiszteknek az V. körzetben (de úgy tudom ez a teljes NEFB állománya-ra vonatkozott) több mint egy hónapig nem lehetett elhagyni a körzetparancsnokságot, illetve a helyi ellenőrcsoport objektumát, kivéve a szolgálati feladatok teljesítésekor. Különös figyelmet kellett fordítanunk diplomata útlevelünk megőrzésére, mert eltulajdonítására történt néhány kísérlet Saigonban. Néhány hónap múlva diplomata útlevelünket egy helyettesítő okmányra cserélték, és ekkor már megengedett volt a szolgálati hely elhagyása, de mindig legalább két tisztnek kellett együtt mennie. Néha, egy nőtlen magyar tiszt munkatársammal meglátogattunk ezen szalonok és bárók közül néhányat, betartva persze a biztonsági és az egészségügyi előírásokat. Rendszeresen jártunk a helyi piacokra is, ahol különleges gyümölcsöket és sok minden mást lehetett kapni. Igazán nagy élmény volt számomra az igazán gazdag és különleges piaci kínálatot és a helyiek kereskedelmi szokásait megismerni, felfedezni ezt a sokszínű világot. Többször volt lehetőségem Saigonban a „feketepiacra” elmenni. Az maga volt a csoda, nehezen lehetett olyan dolgot kigondolni, amit nem lehetett ott kapni. Ezen felül is volt kapcsolat a helyi lakossággal, mert civil fodrászüzletbe jártunk hajat vágatni. A helyi lakosok nagyon kedvesek és segítőkészek voltak, de az óvatosság és a biztonságra figyelés mindig elsődleges szempont volt számunkra.

Otthonról levelet igen ritkán (jobb esetben havonta) kaptunk, az első csoport (kb. 200 fő) logisztikai biztosítása igencsak akadozott. Volt, amikor a várva várt leveleinket Saigonból a küldemény megérkezése után tévedésből visszaküldték Budapestre, ezért egy újabb hónapot kellett várnunk a levelekre és csomagokra. Hónapokig nem tudtuk, mennyi a havi fizetésünk, mindig csak előleget kaptunk. Annak ellenére nem tudták megállapítani a havi illetményt, hogy a kiutazók kijelölése és felkészítése már előző év végén megtörtént.

Miután megállapították az illetményt, kiderült, hogy a négy nemzet közül a legkevesebb járandóságot kapjuk. A havi illetményt három részletben kaptuk, ha jól emlékszem 1/3 részt dollárban az OTP banknál vezetett számlánkra utaltak, 1/3 részt kint dollárban és a harmadik részt kint helyi pénzben dongban (más néven piaszter) kaptuk. Igen erősen inflálódott a háború miatt a pénzük, mert 100 dong egy magyar forintot ért. Az egyes helyi csoportokat veszélyesség szerint besorolták és a havi illetmény mellett pótlékot is kaptunk, ami szerintem nevetségesen alacsony volt. Példaként említem, hogy Lam-Son, ahol közel hat hónapot töltöttem, az egyik legveszélyesebb HECS volt (második a rangsorban) ennek ellenére, 50 dollárt kaptunk veszélyességi pótlékként havonta. Mindezzel együtt, az otthoni fizetésünkhöz képest lényegesen több volt a havi illetményünk, és aki a 9-10 hónap alatt tudott, illetve akart spórolni, hazaérkezés után egy közép kategóriás autót tudott vásárolni magának.

A ruházatunk ugyan trópusinak volt kikiáltva, de nem mondanám, hogy könnyű viselet volt a terepen 40 fok fölötti hőségben. Később megkezdődött a monszun időszak, ami hónapokig szinte minden napi felhős szakadásokból állt, eső utáni közel 80-90 százalékos páratartalommal. Ez is nagyon megviselte a szervezetet.

Mint ellenőrtiszt, végig az V. körzetben végeztem a munkám, Lam-Son mellett voltam Ch-Cu-ban, Xuan-Loc-ban és Vung-Tauban. Minden nap reggel ébredés után be kellett venni a Tindurin nevezetű gyógyszert a malária ellen. Szerencsére, a kinti tartózkodásom alatt, kisebb betegséget leszámítva, nem volt egészségi problémám. Sajnos többen megbetegedtek, és néhányan komoly következményekkel járó trópusi betegséget is elkaptak.

Kanada 1973. július végén kilépett a NEFB-ből, ezért több mint egy hónapig nem tudtuk a tűzszünet sértéseket vizsgálni, egészen addig, amíg a kanadaiak helyett meg nem érkezett az iráni ellenőrcsoport. Ebben az időszakban a parancsnokság különböző grafikonok készítésével és elemzések összeállításával bízta meg a helyi ellenőrcsoportokat.

Dél-Vietnamból 1973. november 30-án érkeztem a Ferihegyi Repülőtérre, ahonnan egyenesen Balatonkenesére vittek és egyhetes karanténba zártak az orvosi ellenőrzések miatt.

IV. Rövid összefoglaló a misszióról:

Nagyon nagy kihívást és sok lemondást jelentett ez a misszió, de életem legjobb döntése volt, hogy vállalkoztam a teljesen ismeretlen feladatra. Megterhelők voltak a trópusi időjárási körülmények, az életkörülmények, az ismeretlen ízek és ételek, az első időszakban nagy gondot okozott az angol nyelv ismeret hiánya is. Hiányzott a család, akikkel csak levélben tudtuk tartani a kapcsolatot, azt is csak ritkán. Ennek ellenére, vagy éppen ennek köszönhetően, mint fiatal tiszt rengeteg tapasztalatot szereztem. Az első naptól kezdve elkezdtem az angolt tanulni és a 6 hónap múlva már szinte folyékonyan kommunikáltam. Ennek a küldetésnek köszönhetően döntöttem el, hogy megtanulok felsőfokon angolul, és hogy a nemzetközi kapcsolatokkal szeretnék majd foglalkozni. Az élet és a honvédségi vezetés persze nem így gondolta, mert a misszió előtti ígérek ellenére engem visszahelyeztek Ceglédre ugyanabba a beosztásba, ahonnan elmentem, rádiószakasz parancsnoknak. Az a lehetőség, amit ígértek, hogy a katonai akadémiára lehet majd jelentkezni, szóba sem kerülhetett. Nem is vártam volna el, de nem is történt meg, hogy a katonai pályámon a beosztásaimban, vagy pedig az előléptetéseimben előnyöm származott volna abból, hogy Dél-Vietnamban az első békefenntartó műveletben több mint 9 hónapot dolgoztam. Ami a katonai akadémiát jelenti, a misszióból visszaérkezésem után 6 évvel később tudtam csak jelentkezni, úgy, hogy előtte századparancsnok, majd hadműveleti tiszt voltam. Mint említettem, a vietnami küldetés miatt nem vártam megkülönböztetett bánásmódot, de hogy az angol tanulást sem tudom folytatni, arra nem gondoltam. Az történt, hogy beiratkoztam Cegléden egy civil nyelvtanfolyamra, de kiderült, hogy az angoltudásom magasan a tanfolyam alapfokú szintje fölött van és a tanár nem javasolta, hogy azon részt vegyek.

Magasabb szintű tanfolyam 1974-ben nem volt Cegléden, Budapestre feljárni pedig a katonai feladatok miatt esélytelen volt. Erkölcsi elismerésként három kitüntetést kaptam a NEFB-ben végzett munkámért: 1. Felszabadítási Érdemrend. 2. ICCS (NEFB) Érdemrend. 3. Barátság Érdemérem. Tudomásom szerint, ezeket a kitüntetéseket minden Dél-Vietnamban szolgált katonára megkapták.

Nem adtam fel az álmaimat és a katonai ranglétrát végigjárva, 1993-ban az MH Főhírközpont törzsfőnökeként két éves munka melletti nyelvtanfolyam után lettem az angol szakmaival bővített felsőfokú nyelvvizsgát. Saját kérésre, hosszú kérelmezési folyamat után, áthelyeztek a híradóktól a HM Fegyverzet Ellenőrzési Hivatalhoz, ahol végre valóban nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozhattam. Nem azért kértem az áthelyezésemet a híradó szolgálattól, mert nem szerettem a híradó „szakmát”, de meg akartam ismerni egy másik munkaterületet is. 2000-től, egy pályázat elnyerése után, közel 3 évig dolgoztam a NATO Stratégiai Főparancsnokságon (SHAPE) Monsban (Belgium) híradó beosztásban, mint gyakorlattervező főosztályvezető. A NATO szolgálat után visszahelyeztek a HM Fegyverzet Ellenőrzési Hivatalhoz, és mint igazgatóhelyettes innen mentem nyugdíjba 2005-ben.

Mindig nagyon jó szívvel gondolok a Dél-Vietnamban eltöltött nehéz hónapokra, nagyon sokat tanultam önismeretből, az emberi kapcsolatok fontosságáról, a nemzetek közötti együttműködés jelentőségéről és sok más fontos dologról is. Nagyon sok tárgyi emléket őrzök, amelyeket onnan hoztam, és ezeket azóta is nagy becsben tartom.

A Dél-vietnámi misszióról 1975 óta több cikk jelent meg, elsősorban újságírói tollakból, de tudomásom szerint a feladatban résztvevő híradó tiszteknek és tiszthelyetteseknek eddig nem volt olyan lehetősége, hogy élményeiket és tapasztalataikat valamelyik médiafelületen megjelenítsék.

Köszönet a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület Elnökségének, hogy 46 évvel az első magyar béke támogató (békefenntartó) művelet után érdekesnek és fontosnak tartotta, hogy az Egyesület honlapján és az Egyesület újságjában (Puskás Híradó) erről a témáról az érintett híradó tisztek és tiszthelyettesek írásai, erről az igazán elfeledett misszióról megjelenhessenek.

Budapest, 2021. 08. 10.

Jóna András nyá. mérnök ezredes